

Developing Executive Functions (EF) of Early Childhood Using Activities to Enhance Experiences with Creative Media from Local Wisdom Materials

Thipaugson Puttasarin

Faculty of Education and Human Development Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand

E-mail: thipaugson.ru@cpru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-0514-7669>

Received 03/04/2024

Revised 09/04/2024

Accepted 10/06/2024

Abstract

Background and Aims: Promoting the foundation of developing Executive Functions (EF) in early childhood to develop their potential to grow and learn appropriately. By absorbing local wisdom, which is knowledge that comes from accumulated experiences that have cultural value to continue. The objectives of this research were: To develop executive Functions (EF) of early childhood by using activities to enhance experiences with creative media from local wisdom materials.

Methodology: The research design One - Group Pretest -Posttest Design. The target group for this study consisted is early childhood of Thesaban School 1 (Witthayanaree), Mueang District, Chaiyaphum Province. Kindergarten level 2, semester 1, academic year 2023, 20 people, using a simple random sampling. The tools used in the Plan for organizing activities to enhance experiences with creative media from local wisdom materials and observation of Executive Functions (EF) of early childhood. The quality of the tools was analyzed by the Index of item objective congruence between the behavior characteristics and the purpose. From 3 experts, the Index of item objective congruence was 0.96. Data were analyzed by means, standard deviation, and t-test dependent.

Results: Basic skills group Before/after activities to enhance experiences, moderate level/ highest level, self-directed skills group Before/after activities to enhance experiences, moderate level/highest level, practical skills group Before/after activities to enhance experiences, moderate level/highest level after activities to enhance experiences. Early childhood has higher Executive Functions (EF) at a statistical significance of .05.

Conclusion: Early childhood who receive activities to enhance their experiences with creative media from local wisdom materials have higher Executive Functions (EF).

Keywords: Early Childhood; Executive Functions (EF); Creative Media; Local Wisdom Materials

การพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์ สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น

ทิพย์อักษร พุทธสริน

คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การส่งเสริมรากฐานของการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) กับเด็กปฐมวัยให้เกิดการพัฒนาศักยภาพในการเจริญเติบโตและเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม โดยมีการซึมซับภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมให้สืบทอดต่อไป การวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น

ระเบียบวิธีการวิจัย: ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการวิจัย One - Group Pretest -Posttest Design กลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยโรงเรียนเทศบาล 1 (วิทยานารี) อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 20 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น และแบบสังเกตทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัย วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือโดยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างลักษณะพฤติกรรมกับจุดประสงค์ จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.96 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test dependent

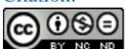
ผลการวิจัย: กลุ่มทักษะพื้นฐานก่อน/หลังจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับปานกลาง/ระดับมากที่สุด กลุ่มทักษะกำกับตัวเองก่อน/หลังจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับปานกลาง/ระดับมากที่สุด กลุ่มทักษะปฏิบัติ ก่อน/หลังจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับปานกลาง/ระดับมากที่สุด หลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เด็กปฐมวัยมีทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผล: เด็กปฐมวัยที่ได้รับการกิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่นมีทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ที่สูงขึ้น

คำสำคัญ: เด็กปฐมวัย; ทักษะการคิดเชิงบริหาร(EF); สื่อสร้างสรรค์; วัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น

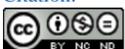
บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบันรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาให้สามารถบูรณาการนวัตกรรมเข้ากับการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนผู้เรียนให้เกิดทักษะการ

เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรูปแบบของนวัตกรรมที่เกิดขึ้นนั้นต้องสร้างให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงวิพากษ์ และการคิดสร้างสรรค์ รวมถึงสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปเชื่อมโยงเข้ากับวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสิทธิผลสูงสุดจากการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าสู่การศึกษาทุกระดับ (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2563) เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 กำหนดว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้มีการบูรณาการในเรื่อง ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น หน่วยงาน ภาครัฐควรจะกำหนดให้โรงเรียนมีหลักสูตรการเรียนการสอน รวมถึงให้มีการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นความสำคัญและคุณค่าของภูมิปัญญาไทย ปัจจุบันการศึกษามีบทบาทน้อยลงในการปลูกฝังและนำสิ่งที่เป็ภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชนมาใช้เป็นรากฐานในการคิดและการสร้างสรรค์นวัตกรรมชิ้นงาน เมื่อพิจารณารูปแบบการเรียนการสอนภายใต้หลักสูตรที่ผ่านมา พบว่า การสอนส่วนใหญ่ขาดการเชื่อมโยงความรู้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ทั้งยังขาดการสอดประสานกับรากฐานความเป็นวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการศึกษา การได้เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นจึง มีความสอดคล้องกับบริบทในการดำเนินชีวิตประจำวันและวิถีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) อธิบายความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นว่าหมายถึง ความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม ชุมชนและในตัวผู้รู้เอง เป็นความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนคนนั้น สิ่งที่เรียนรู้ผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต คิด วิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติจนเกิดปัญญาในแต่ละท้องถิ่นนั้นๆ จนกระทั่งสิ่งที่เรียนรู้มาจากหลายๆ เรื่องได้ถูกประกอบกันขึ้นแล้วตกผลึกเป็นองค์ความรู้ นอกจากนี้ องค์ความรู้ความสามารถและทักษะของคนในท้องถิ่นที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเลือกสรรเรียนรู้และถ่ายทอดสืบทอดกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาชีวิตของคนในท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและยุคสมัย อาจสรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่ว ๆ ไป ในสังคม ชุมชน และในตัวผู้รู้เอง เป็นความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนคนนั้น สิ่งที่เรียนรู้ผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต คิดวิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติจนเกิดปัญญาในแต่ละท้องถิ่นนั้นๆ และผู้วิจัยมีความเห็นว่าเหมาะสมที่จะนำมาถ่ายทอดให้กับคนรุ่นต่อไป โดยการมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คมกริช ชาญณรงค์ และบุญสม ยอดมาลี (2560) ที่ศึกษาสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรท้องถิ่นศึกษาหรือหลักสูตรที่บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นภูมิปัญญาที่เป็นมรดกทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นแหล่งความรู้ และสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นที่อยู่ใกล้กับสถานศึกษาและเด็กมากที่สุด การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กควรเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย ทั้งนี้เนื่องจากเด็กวัยนี้สมองกำลังพัฒนาอย่างเต็มที่ถึงร้อยละ 80 และมีจิตที่พร้อมซึมซับสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้อย่างรวดเร็ว เด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีผ่านประสบการณ์ตรงที่มีความหมาย สามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้เรียนรู้ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ที่สำคัญจุดหมายประการหนึ่งของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย คือ การพัฒนาให้เด็กรักธรรมชาติสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย (Ministry of Education, 2016)

การพัฒนาทักษะสมอง EF คือ ชุดกระบวนการทางความคิด (Mental Process) ที่ช่วยให้เราคิดเป็นมีเหตุผลยับยั้งชั่งใจได้ กำกับอารมณ์และพฤติกรรมตนเองได้ วางแผน ทำงานเป็น มุ่งใจจดจ่อ ทำอะไรไม่วอกแวก จำคำสั่ง และจัดการกับงานหลายๆ อย่างให้ลุล่วงเรียบร้อยได้ จัดลำดับงานเป็นขั้นตอน ยึดเป้าหมายแล้วทำไปเป็นขั้นตอนจนสำเร็จนั่นเอง ทักษะสมอง EF มีความสำคัญยิ่งยวดของมนุษย์ทั้งต่อความสำเร็จในการเรียน การทำงาน อาชีพ และการสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่นๆ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2558) การทำงานของสมองส่วนหน้า (Frontal lobes) ในส่วนที่ควบคุมสั่งการที่มีความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ กับตนเอง การรับรู้ สังเกต จดจำ วิเคราะห์ รู้เหตุผล และการแก้ปัญหาที่มีความหลากหลาย ของสติปัญญาในการคิดขั้นสูง ควบคุมกำกับและจัดการตนเอง มีความสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย การวางแผน การจัดระเบียบ การจัดระดับความสำคัญผ่านการแสดงออกทางด้านร่างกายและจิตใจ (ศักดิ์ชัย ใจชื่อตรง, 2561) และ Preda Ulita (2016 อ้างถึงใน ปริยานันท์ พร้อมสุขกุล, 2561) กล่าวว่า ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) คือ กระบวนการทางจิตใจของบุคคลที่ส่งเสริมการจัดระบบ การจดจ่อใส่ใจ การจดจำคำแนะนำ การจัดการงานหลายอย่างให้สำเร็จ สมองจำเป็นต้องใช้ความสามารถเหล่านี้ในการกลั่นกรอง การวางแผนการทำงานก่อนหลัง การจดจำข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการ ทำงานนั้นให้สำเร็จตามแผนและเป้าหมายที่วางไว้ การควบคุม การยึดมั่นและการมีสมาธิที่แน่วแน่ระหว่างการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง สิ่งเหล่านี้สร้างการส่งเสริมและสนับสนุนที่จำเป็นสำหรับเด็ก เพื่อให้พวกเขาได้พัฒนาและเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ถึงแม้ว่าเด็กจะไม่ได้มีทักษะเหล่านี้โดยธรรมชาติ แต่พวกเขาเกิดมาพร้อมศักยภาพในการเจริญเติบโตและพัฒนาทักษะเหล่านี้ผ่านทาง การมีปฏิสัมพันธ์และการฝึกฝนการพัฒนา ทักษะสมอง EF (Executive function) เอกสารส่วนใหญ่ให้ชื่อว่า " ทักษะสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตให้สำเร็จซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้าน 9 ทักษะได้แก่ 1) จำเพื่อใช้งาน 2) ยืดหยุ่นความคิด 3) ยั้งคิดไตร่ตรอง 4) วางแผนจัดระบบ ดำเนินการ 5) มุ่งเป้าหมาย 6) ริเริ่มและลงมือทำ 7) จดจ่อใส่ใจ 8) ควบคุมอารมณ์ 9) ติดตามประเมินตนเอง จะเห็นได้ว่าทักษะ ทั้ง 9 ทักษะ เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ผู้ให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย พ่อ แม่ ผู้ปกครอง หรือครู ควรให้ความสนใจเพราะทักษะ EF(Executive function) เป็นทักษะสมองซึ่งจากรายงานการวิจัยของ ดุษฎี อุปกุล และอรปริยา ญาณะชัย (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยควรเลือกใช้หลักการใด "การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน" หรือ "การคิดเชิงบริหาร" ผลจากการวิจัยพบว่า การนำหลักการการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานหรือการคิดเชิงบริหารสู่การปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยขึ้นอยู่กับพ่อ แม่ ผู้ปกครอง เลือกใช้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อความสำเร็จการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยอย่างเต็มศักยภาพและเป็นการวางรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่จะเป็นกำลังขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

จากความสำคัญดังกล่าว ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ของคนในชุมชน หรือท้องถิ่นที่มีการถ่ายทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นจนเป็นวิถีชีวิตมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและมีความหมายเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะเสริมสร้างทักษะทางสมองสำหรับเด็กปฐมวัย โดยคิดค้นการจัดประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุในท้องถิ่น เด็กจะได้เรียนรู้ผ่านการบูรณาการ การคิดและลงมือกระทำจากการประดิษฐ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุในท้องถิ่น เป็นการปลูกฝังความรู้

ในท้องถิ่นที่สำคัญ สามารถดัดแปลงได้อย่างสร้างสรรค์ และนำไปเล่นหรือใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ดังนั้น ผู้วิจัย จึงได้ศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของปฐมวัยขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมรากฐานของการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) กับเด็กปฐมวัยให้เกิดการพัฒนาศักยภาพในการเจริญเติบโตและเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม โดยมีการซึมซับภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ของท้องถิ่นตนเองด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น

การทบทวนวรรณกรรม

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนนำไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัย เรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ในการวิจัยครั้งนี้ ประสบการณ์สำคัญ ได้แก่ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา

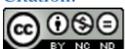
- ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทในการทำกิจกรรมประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสในกระบวนการคิดในด้านต่างๆ

- ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ

- ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ

- ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคล และสื่อต่างๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล การคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวและมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ต่อไป

2. ความหมายและความสำคัญของสื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น

นักวิชาการทางการศึกษา ได้ให้ความหมายภูมิปัญญาท้องถิ่นว่า เป็นวัตถุสิ่งของที่มีในท้องถิ่นหรือที่คิดประดิษฐ์ขึ้นมาจาก วัสดุเหลือใช้หรือวัสดุในท้องถิ่น รวมถึง ความประพุดิ การเล่น กิจกรรมหรือรูปแบบการกระทำที่สะท้อน ขนบธรรมเนียมประเพณี ความคิด ความเชื่อ ของบุคคลในท้องถิ่นและที่ได้รับการถ่ายทอดสืบต่อมาจาก บรรพบุรุษที่คนในชุมชนได้ยึดถือปฏิบัติต่อๆ มาจนเป็นเอกลักษณ์ประจำแต่ละท้องถิ่นสำหรับเด็กปฐมวัย ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสื่อจากวัสดุพื้นบ้านมีความสำคัญต่อเด็ก ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553)

2.1 ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าและมีประสบการณ์ตรงจากการศึกษา แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น มีแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัว เด็กสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีประสบการณ์ตรงหรือลงมือปฏิบัติ เด็กได้รับความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดี มีความภูมิใจในความสำเร็จในงานของตน

2.2 ช่วยให้เด็กมีอุปกรณ์ ของเล่น และเครื่องเล่น เด็กวัยนี้เรียนรู้ผ่านการเล่น การมีอุปกรณ์ของเล่นและเครื่องเล่นจะช่วยให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ในการเล่น เล่นได้ซับซ้อนขึ้นและนานขึ้น และเอื้อให้เด็กได้เล่นร่วมกัน เป็นกลุ่ม ได้เรียนรู้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้พึ่งพากัน ได้เรียนรู้การปรับตัวที่จะช่วยให้เล่นกับเพื่อนโดยไม่ทะเลาะกันที่สำคัญช่วยให้เด็กมีความสุขและได้รับความสนุกสนานจากการเล่น

2.3 ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้และเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาที่อยู่รอบตัวและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ ให้เหมาะสมกับวิถีการดำเนินชีวิตได้ เช่น การนำความรู้จากภูมิปัญญาไปปลูกผักรับประทานเพื่อประโยชน์ ต่อสุขภาพ เช่น ผักบุ้ง ตำลึง ตะไคร้ กะเพรา การนำสมุนไพรหลายชนิดมาทำเป็นเครื่องดื่มซึ่งมีราคาถูกมีประโยชน์ บางชนิดช่วยรักษาโรค เช่น ผลมะนาวคั้นเอาน้ำมาจิบแก้ไอและขับเสมหะ หอมแดงกินรักษาโรคหวัด ไบน้อยหน้ารักษาเหา ฯลฯ การทำของเล่นและเครื่องเล่นจากวัสดุพื้นบ้าน การใช้สีจากธรรมชาติมาทำงานศิลปะ เช่น ต้นครามให้สีฟ้า อ่อน สีครั่งให้สีแดง ฯลฯ รวมถึงการปรุงอาหารและการถนอมอาหารให้สามารถยืดอายุการเก็บรักษาอาหารไว้ได้นานขึ้น

2.4 ช่วยให้เด็กมีความรัก ความหวงแหน และความภาคภูมิใจในท้องถิ่น มรดกทางปัญญา มรดกทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่ได้สั่งสม สืบทอดมาช้านานซึ่งเป็นการเชื่อมโยงความรู้ระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความรู้สมัยใหม่ การเชิญภูมิปัญญามาพูดคุยทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก เป็นกิจกรรมที่ถ่ายทอดให้เด็กทราบถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชน ช่วยสร้างประสบการณ์ชีวิตเพื่อให้เด็กมีความรู้และมีจิตสำนึกรักท้องถิ่น

2.5 ช่วยให้เด็กได้เห็นแบบอย่างที่ดี ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องจากคนใน ชุมชนทั้งในด้านการมุ่งมั่นอดทน และขยันหมั่นเพียรในการศึกษาทดลองเรื่องที่น่าสนใจ การเป็นบุคคลที่เสียสละช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน รวมทั้งเป็นตัวอย่างที่ดีในการครองตนที่มีคุณธรรมและศีลธรรมอยู่อย่างสมถะ เรียบง่าย และพอเพียง นอกจากนี้องค์ความรู้และแนวคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่นยังสอนในเรื่องการดำเนินชีวิตที่กลมกลืนไปกับธรรมชาติ ไม่เบียดเบียนธรรมชาติ การนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิตอย่างเหมาะสม ทำให้รู้จักการพึ่งพากันช่วยเหลือซึ่งกันเห็นอกเห็นใจกันและการให้อภัยกัน สอนให้คนในชุมชนรู้สึกร่วมกันทุกคนเป็นญาติกัน เป็นพี่น้องกัน การให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นยังช่วยให้มีการสืบสานความงามและความมั่งคั่งของภูมิปัญญา ปรัชญาอันได้มีผู้สร้างสรรค์และสั่งสมไว้

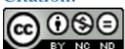

3. ความหมายและความสำคัญของสื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น

สุภาวดี หาญเมธี (2558) กล่าวว่า องค์ประกอบของทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) มีดังนี้

กลุ่มทักษะพื้นฐาน 1) working memory ความจำเพื่อใช้งาน คือ กระบวนการของสมองที่ใช้ในการจำข้อมูล จัดระบบและหยิบใช้ข้อมูล ข้อมูลต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการได้เข้าไปอยู่ในประสบการณ์ต่างๆ ที่หลากหลาย จะถูกเก็บรักษา อยู่ในสมอง ความจำเพื่อใช้งาน (working memory) เป็นกระบวนการที่จะปลุกให้ข้อมูลเคลื่อนไหว แล้วเลือกข้อมูลที่เหมาะสมออกมาใช้ ช่วยให้บุคคลนั้นจำข้อมูลได้หลายต่อหลายเรื่องในเวลาเดียวกันเป็นความจำที่เรียกมาใช้งานได้ เพื่อนำมาใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ สำเร็จ ความจำเพื่อใช้งาน (working memory) มีบทบาทสำคัญมากในชีวิต ตั้งแต่ การคิดเลขในใจ การอ่านให้เข้าใจ การปฏิบัติตามกฎกติกา 2) Inhibitory Control การยั้งคิดไตร่ตรอง คือ ทักษะความสามารถที่บุคคลใช้ในการควบคุมล้นกรองความคิดและแรงอยากต่างๆ จนสามารถต้านหรือยับยั้งสิ่งยั่วความวุ่น หรือ นิสัยความเคยชินต่างๆ แล้วหยุดคิดก่อนที่จะทำ ทำให้บุคคลสามารถคัดเลือก มีความจดจ่อ รักษาระดับความใส่ใจ จัดลำดับความสำคัญและกำกับการกระทำทักษะ ความสามารถด้านนี้จะช่วยป้องกันบุคคลที่จากการเป็นสัตว์โลกที่มี สัญชาตญาณและทำทุกอย่างตามที่ยาก โดยไม่คิดอะไร เป็นทักษะที่ช่วยให้บุคคลมุ่งจดจ่อไปที่เรื่องที่สำคัญกว่าไม่ใช่ เรื่อยเปื่อยโดยไม่คิดอะไร เป็นทักษะที่ทำให้มนุษย์พูดในสิ่งที่ควรพูด และเมื่อโกรธเกรี้ยวหงุดหงิดก็สามารถควบคุม ตนเองได้ไม่ตะโกนตบตีต่อผู้อื่นและเมื่อมีความวุ่นวายใจก็ละวางได้ จนทำงานต่างๆ ได้สำเร็จจุลลวง 3) Shift cognitive Flexibility การยืดหยุ่นความคิดคือทักษะความสามารถที่จะ “เปลี่ยนเกียร์” ให้อยู่ในจังหวะที่เหมาะสม ปรับตัวเข้ากับข้อเรียกร้องของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ไม่ว่าจะเปลี่ยนเวลาเปลี่ยน ลำดับความสำคัญเปลี่ยน หรือ เป้าหมายเปลี่ยน ช่วยให้บุคคลนั้นปรับประยุกต์กติกาที่แตกต่างไปใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างได้ เป็นทักษะที่ช่วยให้ เรียนรู้การไม่ยึดติดทักษะนี้ช่วยให้มองเห็นจุดผิดแล้วแก้ไข และปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานด้วยข้อมูลใหม่ๆ ช่วยให้ พิจารณาสິงต่างๆ จากมุมมองของตนเอง และสามารถคิดนอกกรอบได้

กลุ่มทักษะกำกับตนเอง 4) Attention การใส่ใจจดจ่อ คือ ทักษะความสามารถในการรักษาความตื่นตัว รักษา ความสนใจให้อยู่ในทิศทางที่ควร เพื่อให้ตนเองบรรลุสิ่งที่ต้องการจนสำเร็จด้วยความจดจ่อ มีสติรู้ตัวต่อเนื่องใน ระยะเวลาที่เหมาะสม ตามสมควรของวัยและความยากง่ายของภารกิจนั้นๆ การใส่ใจจดจ่อ(Attention) เป็นอีก คุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้หรือทำงานใดๆ เด็กบางคนแม้จะมีระดับสติปัญญาที่ฉลาดรอบรู้ แต่เมื่อขาด การใส่ใจจดจ่อ (Attention) เมื่อมีสิ่งใดไม่ว่าสิ่งเร้าภายนอกหรือจากสิ่งเร้าภายในตนเองก็จะทำให้ขาดสมาธิ ไม่ สามารถจดจ่อทำงานต่อไปได้ส่งผลให้ทำงานต่างๆ ไม่สำเร็จ 5) Emotional Control การควบคุมอารมณ์ คือ ทักษะ ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์ของตนเอง ตระหนักรู้ว่าตนเองกำลังอยู่ในภาวะอารมณ์ความรู้สึกอย่างไร สามารถปรับสภาพอารมณ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และควบคุมการแสดงออกทั้งทางอารมณ์และพฤติกรรมได้ เหมาะสม เด็กที่ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ อาจกลายเป็นคนที่โกรธเกรี้ยวฉุนเฉียวง่ายหงุดหงิดขี้รำคาญเกินเหตุ ระเบิด อารมณ์ง่าย เรื่องเล็กสามารถทำให้เป็นเรื่องใหญ่ได้ และอาจจะกลายเป็นคนขี้กังวล อารมณ์แปรปรวน และซึมเศร้าได้ ง่าย 6) Self - Monitoring การติดตามประเมินตนเอง คือ ทักษะในการตรวจสอบความรู้สึกความคิด หรือการกระทำ ของตนเองทั้งในระหว่างการทำงาน หรือหลังจากทำงานแล้วเสร็จ เพื่อให้มั่นใจว่า จะนำไปสู่ผลดีต่อเป้าหมายที่วางไว้ หากเกิดความบกพร่องผิดพลาดก็จะนำไปสู่การแก้ไขได้ทันการณ์ และเป็นการทำให้รู้จักตนเองทั้งในด้านความต้องการ

จุดแข็งและจุดอ่อนได้ชัดเจนขึ้น รวมไปถึงการตรวจสอบความคิด ความรู้สึกหรือตัวตนของตนเอง กำกับติดตาม ปฏิกริยาของตนเอง และดูผลจากพฤติกรรมของตนเองที่กระทบต่อผู้อื่น

กลุ่มทักษะปฏิบัติ 7) Initiating การริเริ่มและลงมือทำ คือ ทักษะความสามารถในการคิดค้นไตร่ตรองแล้ว ตัดสินใจว่าจะต้องทำสิ่งนั้นๆ และนำสิ่งที่คิดมาสู่การลงมือปฏิบัติให้เกิดผล บุคคลที่กล้าริเริ่มนั้นจำเป็นต้องมีความ กล้าหาญ กล้าตัดสินใจ กล้าลองผิดลองถูก ทักษะนี้เป็นพื้นฐานของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และนำไปสู่การพัฒนา สิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น 8) Planning and Organizing การวางแผนและการเนนงาน คือ กระบวนการในการปฏิบัติที่ เริ่มตั้งแต่การวางแผนที่จะต้องนำส่วนประกอบสำคัญต่างๆ มาเชื่อมต่อกันเช่น การตั้งเป้าหมาย การเห็นภาพรวมทั้งหมดของงาน การกำหนดกิจกรรม เป็นการนำความคาดหวังที่มีต่อเหตุการณ์ในอนาคตมาทำให้เป็นรูปธรรม วางเป้าหมายและจัดวางขั้นตอนไว้ล่วงหน้า มีการจินตนาการหรือคาดการณ์ในสถานการณ์ต่างๆ เอาไว้ล่วงหน้า แล้วจัดทำเป็นแนวทางเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายต่อไป จากนั้นจึงเข้าไปสู่กระบวนการดำเนินการ จัดการจนลุล่วง ได้แก่ การแตกเป้าหมายให้เป็นขั้นตอน มีการจัดกระบวนการระบบกลไกและการดำเนินการตาม แผน ตั้งแต่จุดเริ่มต้นไปจนถึงจุดหมายปลายทาง รวมถึงการบริหารพื้นที่วัสดุ และการบริหารจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพและยืดหยุ่นเพื่อให้งานสำเร็จ 9) Goal – Directed Persistence การมุ่งเป้าหมาย คือ ความสามารถในการวางแผนเพื่อบรรลุเป้าหมาย และจดจำข้อมูลนี้ไว้ในใจตลอดเวลาที่ทำงานตามแผนนั้น จนกว่าจะบรรลุถึง รวมถึงความใส่ใจในเรื่องเวลา กับความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง และติดตามความก้าวหน้าของ เป้าหมายต่อเนื่อง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ กิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

การจัดประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์
จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น

พัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร(EF) 3 ด้าน 9 ทักษะ ดังนี้

1. กลุ่มทักษะพื้นฐาน ได้แก่ ความจำเพื่อใช้งาน ยืดหยุ่นความคิด ยังคิดไตร่ตรอง
2. กลุ่มทักษะกำกับตนเอง ได้แก่ จดจ่อใส่ใจ ควบคุมอารมณ์ ติดตามประเมินผล
3. กลุ่มทักษะปฏิบัติ ได้แก่ วางแผน ดำเนินการ มุ่งเป้าหมาย ริเริ่มและลงมือทำ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง

เด็กปฐมวัยโรงเรียนเทศบาล 1 (วิทยานารี) อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 20 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือโดยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างลักษณะพฤติกรรมกับจุดประสงค์ จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.96 เครื่องมือการวิจัย ได้แก่

2.1 แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.2 แบบสังเกตทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัย

3. แบบแผนการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบแผนการทดลอง

ประเภทของการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Design) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยอาศัยการวิจัยแบบ One - Group Pretest -Posttest Design ดังนี้

ตารางที่ 1 แผนการทดลอง

กลุ่ม	ประเมิน	ทดลอง	ประเมิน
ทดลอง	E_{Pre}	$X_1 - X_8$	E_{Post}
เมื่อ	E_{Pre}	แทน แบบสังเกตทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของปฐมวัยก่อนการทดลอง	
	$X_1 - X_8$	แทน แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น	
	E_{Post}	แทน แบบสังเกตทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของปฐมวัยหลังการทดลอง	

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสังเกตทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของปฐมวัย ซึ่งมีหลักการดำเนินการ ดังนี้

- เก็บข้อมูลพื้นฐานทุกด้านจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน โดยใช้แบบสังเกตทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของปฐมวัย เป็นเวลา 1 สัปดาห์ ก่อนการทดลอง

- ทำการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นเวลา 8 สัปดาห์

3. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ทำการเก็บข้อมูลทุกด้านจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน โดยใช้แบบสังเกตทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของปฐมวัย

4. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เปรียบเทียบกับข้อมูลพื้นฐานทุกด้านเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของปฐมวัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า t-test dependent

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของปฐมวัย กลุ่มทักษะพื้นฐาน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์

ทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัย	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
กลุ่มทักษะพื้นฐาน						
1. ความจำเพื่อใช้งาน working Memory	3.02	0.06	ปานกลาง	4.37	0.04	มากที่สุด
2. การยั้งคิดไตร่ตรอง Inhibitory Control	3.10	0.16	ปานกลาง	4.37	0.03	มากที่สุด
3. การยืดหยุ่นความคิด Shifting / Cognitive Flexibility	3.32	0.03	ปานกลาง	4.47	0.05	มากที่สุด
รวมกลุ่มทักษะพื้นฐาน	3.14	0.07	ปานกลาง	4.40	0.01	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของปฐมวัย กลุ่มทักษะพื้นฐาน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ พบว่า 1) ความจำเพื่อใช้งาน working Memory ก่อนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.02; S.D.= 0.06) หลังกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.37; S.D.= 0.04) 2) การยั้งคิดไตร่ตรอง Inhibitory Control ก่อนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.10; S.D.= 0.16) หลังกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.37; S.D.= 0.03) 3) การยืดหยุ่นความคิด Shifting / Cognitive Flexibility ก่อนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับ

ปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$; S.D.= 0.03) หลังกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$; S.D.= 0.05) รวมกลุ่มทักษะพื้นฐาน ก่อนจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$; S.D.= 0.01) หลังกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$; S.D.= 0.01)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของปฐมวัย กลุ่มทักษะกำกับตัวเอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์

ทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัย	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
กลุ่มทักษะกำกับตัวเอง						
4. การจดจ่อใส่ใจ Focus / Attention	3.30	0.10	ปานกลาง	4.17	0.03	มาก
5. การควบคุมอารมณ์ Emotional Control	2.97	0.11	ปานกลาง	4.42	0.00	มากที่สุด
6. การติดตามประเมินตนเอง Self - Monitoring	3.23	0.15	ปานกลาง	4.40	0.02	มากที่สุด
รวมกลุ่มทักษะกำกับตัวเอง	3.17	0.02	ปานกลาง	4.33	0.01	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของปฐมวัย กลุ่มทักษะกำกับตัวเอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ พบว่า 4) การจดจ่อใส่ใจ Focus / Attention ก่อนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$; S.D.= 0.10) หลังกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.17$; S.D.= 0.03) 5) การควบคุมอารมณ์ Emotional Control ก่อนจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97$; S.D.= 0.11) หลังกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$; S.D.= 0.00) 6) การติดตามประเมินตนเอง Self - Monitoring ก่อนจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$; S.D.= 0.15) หลังกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$; S.D.= 0.02) รวมกลุ่มทักษะกำกับตัวเอง ก่อนจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$; S.D.= 0.02) หลังกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$; S.D.= 0.01)

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของปฐมวัย กลุ่มทักษะปฏิบัติ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์

ทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัย	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
กลุ่มทักษะปฏิบัติ						
7. การริเริ่มและลงมือทำ initiating	3.57	0.09	ปานกลาง	4.42	0.02	มากที่สุด
8. การวางแผนจัดระบบดำเนินการ planning & organizing	3.28	0.08	ปานกลาง	4.43	0.03	มากที่สุด
9. การมุ่งเป้าหมาย Goal - Directed Persistence	3.20	0.04	ปานกลาง	4.45	0.02	มากที่สุด
รวมกลุ่มทักษะปฏิบัติ	3.35	0.03	ปานกลาง	4.43	0.01	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของปฐมวัย กลุ่มทักษะปฏิบัติ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ พบว่า 7) การริเริ่มและลงมือทำ initiating ก่อนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.57$; S.D.= 0.09) หลังกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$; S.D.= 0.02) 8) การวางแผนจัดระบบดำเนินการ planning & organizing ก่อนจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$; S.D.= 0.08) หลังกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$; S.D.= 0.03) 9) การมุ่งเป้าหมาย Goal - Directed Persistence ก่อนจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$; S.D.= 0.04) หลังกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.45$; S.D.= 0.02) รวมกลุ่มทักษะปฏิบัติ ก่อนจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$; S.D.= 0.03) หลังกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$; S.D.= 0.01)

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบคะแนนทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ด้วย t-test dependent

เปรียบเทียบ	Pre (135)		Post (135)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
คะแนน	86.95	6.69	119.25	8.70	1.73	0.00

* $p < .05$

จากตารางที่ 5 เปรียบเทียบคะแนนทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ด้วย t-test dependent พบว่า ทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) จำนวน 20 คน ก่อนการทดลอง (Pre) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 86.95 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) .69 และหลังการทดลอง (Post) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 119.25 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 8.70 ค่า t 1.73 และค่า p 0.00 จากการ เปรียบเทียบคะแนนทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น หลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เด็กปฐมวัยมีทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น มีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มทักษะพื้นฐาน

1) ความจำเพื่อใช้งาน working Memory ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในรูปแบบการเล่าเรื่องราว จากการใช้ชีวิตประจำวันและสภาพแวดล้อมในชุมชน เด็กจดจำเรื่องราวเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนได้ โดยสามารถบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับเนื้อเรื่องได้อย่างเข้าใจพอสังเขปและหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์ เด็กสามารถเล่าเรื่องต่างๆ ได้ด้วยตนเองเรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆ อย่างเข้าใจและใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง ครูได้ทำการทดสอบสองเด็ก โดยมุ่งเน้นในการตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเพื่อทดสอบความเข้าใจของเด็ก และใช้คำถามปลายเปิดเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการจดจำเพื่อใช้งาน (working memory) ถูกนำเสนอเป็นความสามารถในการเก็บรักษาและปรับข้อมูลที่แตกต่างกันให้เหมาะสมภายในเวลาสั้น โดยมีพื้นฐานที่นำเสนอข้อมูลสำคัญและจัดเรียงลำดับเพื่อใช้ในชีวิตรประจำวัน ทักษะนี้สามารถช่วยให้เด็กสามารถจดจำและเชื่อมโยงข้อมูลได้ และใช้งานได้อย่างต่อเนื่องและตามคำแนะนำ การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์มีความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาทุกด้านของเด็ก การจัดการเรียนการสอนควรคำนึงถึงสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและสิ่งที่เป็นรูปธรรม เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน นอกจากนี้ การจัดสิ่งแวดล้อมและให้โอกาสให้เด็กได้คิดประดิษฐ์และค้นพบด้วยตนเองเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณค่าสำหรับเด็ก อูไรวรรณ คุ่มวงศ์ (2551) กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ คือ การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน โดยจะคำนึงถึงสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว สิ่งที่เป็นรูปธรรม เปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง จนเด็กเกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน และการจัดสิ่งแวดล้อมและให้โอกาสเด็กได้คิดประดิษฐ์และค้นพบด้วยตนเอง การเรียนรู้ที่มีคุณค่าสำหรับเด็กจึงไม่ใช่การสอนจากครูที่เป็นการบอกเล่าโดยตรง แต่เป็นการจัดสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้ประสานงาน ส่งเสริมและจัดสิ่งแวดล้อมให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ครูต้องมีการนำเสนอทางเลือกที่หลากหลาย การเสนอความคิดเห็น และเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ (สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ และธิดา พิทักษ์สินสุข, 2543) จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัย

ได้ จัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้เรียนรู้คิดทบทวน เข้าใจ รู้จักการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม รู้จักปรับเปลี่ยนวิธีการเล่นที่หลากหลาย และสามารถคิดริเริ่มสิ่งใหม่ได้อย่างอิสระ จากการเล่นที่ได้ลงมือคิดประดิษฐ์สื่อและของเล่นด้วยตนเองนั้นสอดคล้องกับ โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (อ้างถึงใน สิริมา ภิญโญนันตพงษ์, 2553) ที่ได้กำหนดความสามารถที่ค้นหาและแก้ปัญหาที่เรียกว่า “ปัญญา” สติปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Visual/Spatial Intelligence) ผู้ที่มีความสามารถมองเห็นภาพของทิศทางแผนที่ที่กว้างไกล อาทิ นายพรานป่าผู้นำทาง พวกเดินทางไกล รวมถึงผู้ที่มีความสามารถมองความสัมพันธ์ มองเห็นแสดงออกเป็นภาพรูปร่างในการจัดการกับพื้นที่ เนื้อที่การใช้สี เส้น พื้นผิว รูปร่าง อาทิ สถาปนิก ภัณฑนากร นักประดิษฐ์ ศิลปินต่างๆ ดังนั้น การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) สำหรับเด็กปฐมวัย : กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านความจำเพื่อใช้งาน (working Memory) พบว่า เด็กปฐมวัยมีความจดจำเรื่องราวเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่สอนได้ สามารถบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่สอนได้ และตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่สอนได้ดีขึ้นหลังการทดลอง

2) การยั้งคิดไตร่ตรอง Inhibitory Control ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในรูปแบบของกิจกรรมที่ออกไปนอกสถานที่เพื่อให้เรียนรู้จากสิ่งต่างๆ รอบตัวและมีการฝึกความอดทนและรู้จักการรอคอย สามารถควบคุมแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ และรู้จักคิดด้วยเหตุผลแล้วจึงตัดสินใจลงมือกระทำสิ่งได้ลง การจัดประสบการณ์ในลักษณะนี้อาจออกแบบกิจกรรมในรูปแบบสถานการณ์จำลองให้เด็กได้เจอสถานการณ์ที่เกิดความคิดจากที่ได้วางแผนไว้ เช่น กิจกรรมไปที่ยวบ่านปลา ครูพาเด็กออกไปดูอ่างเลี้ยงปลา นอกห้องเรียน แต่พบว่าน้ำในอ่างเลี้ยงปลามีจำนวนน้อยลง ทำให้มองไม่เห็นตัวปลาได้อย่างชัดเจน จึงต้องช่วยกันหาวิธีที่จะเติมน้ำในอ่างปลาและให้เด็กๆ ช่วยกันคิดหาอุปกรณ์ที่จะตักน้ำในอ่างปลาเติมให้จำนวนเพียงพอ ทำให้เด็กได้เกิดการยั้งคิดไตร่ตรอง (Inhibitory Control) เข้าใจเหตุการณ์ แสดงอารมณ์ได้เหมาะสม และคิดก่อนลงมือทำ ทักษะยั้งคิดไตร่ตรองทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงและตระหนักถึงตัวเลือกที่เป็นไปได้มากขึ้นซึ่งจะช่วยให้มนุษย์ปลอดภัยจากการทำผิดพลาดได้ ทักษะนี้ทำให้มนุษย์มีความแม่นยำในสิ่งที่เลือกไม่โน้มเอียงหรือวอกแวกไปกับสิ่งเร้าอื่น (Diamonds, 2013) เป็นทักษะการตัดสินใจอย่างชาญฉลาด สามารถควบคุมความต้องการหรือความปรารถนาของตนเองได้อย่างเหมาะสม สามารถควบคุมสิ่งล่อใจและสิ่งที่ทำจนเป็นนิสัยได้ การหยุดคิดก่อนลงมือทำเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการพัฒนาการจดจำใส่ใจ การมีสมาธิ การวางแผน สุภาพดี หาญเมธี (2558) กล่าวว่า ทักษะความสามารถที่บุคคลใช้ในการควบคุม กลั่นกรองความคิดและแรงอยากต่างๆ จนสามารถต้านหรือยับยั้งสิ่งยั่วยุดความวุ่น หรือนิสัยความเคยชินต่างๆ แล้วหยุดคิดก่อนที่จะทำ ทำให้บุคคลสามารถคัดเลือก มีความจดจำ รักษาระดับความใส่ใจ จัดลำดับความสำคัญและกำกับการกระทำทักษะ ความสามารถด้านนี้จะช่วยป้องกันบุคคลที่จากการเป็นสัตว์โลกที่มีสัญชาตญาณและทำทุกอย่างตามที่อยาก โดยไม่คิดอะไร เป็นทักษะที่ช่วยให้บุคคลมุ่งจดจำไปที่เรื่องที่สำคัญกว่าไม่ไขว่คว้าโดยไม่ได้คิดอะไร เป็นทักษะที่ทำให้มนุษย์พูดในสิ่งที่ควรพูด และ เมื่อโกรธเกรี้ยวหงุดหงิดก็สามารถควบคุมตนเองได้ไม่ตะโกนตบตีต่อคนอื่นและเมื่อมีความวุ่นวายใจก็ละวางได้ จนทำงานต่างๆ ได้สำเร็จลุล่วง ดังนั้น การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) สำหรับเด็กปฐมวัย : กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง Inhibitory

Control พบว่า เด็กปฐมวัยและมีความอดทนและรู้จักการรอคอย สามารถควบคุมแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ และรู้จักคิดด้วยเหตุผลแล้วจึงตัดสินใจลงมือกระทำสิ่งได้ดีขึ้นหลังการทดลอง

3) การยืดหยุ่นความคิด Shifting/Cognitive Flexibility ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในรูปแบบที่มีความสมดุล คือ ให้มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียน และนอกห้องเรียน เป็นการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม รู้จักปรับเปลี่ยนวิธีการเล่นที่หลากหลาย เป็นกิจกรรมที่เด็กและครูริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ได้ เช่นการออกไปบ้านตายายที่ประดิษฐ์เครื่องจักสานที่เอาไว้อาศัยในชีวิตประจำวัน และต่อมาครูและเด็กๆ ร่วมกันระดมความคิดเพื่อนำมาประยุกต์ทำเป็นสื่อและของเล่นของตนเอง ในกิจกรรมนี้ ครูมีระยะเวลาในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย มีการยืดหยุ่นได้และบูรณาการตามความต้องการและความสนใจของเด็ก วันทนีย เหมาะผลดงกุล (2535) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ หมายถึงการจัดประสบการณ์ให้เนื้อหาวิชาการต่างๆหลายวิชามีความสัมพันธ์ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน ครูอาจใช้วิธีการสอนหลายรูปแบบ เช่น การอภิปราย การเล่านิทาน การศึกษานอกสถานที่ การสาธิต ปฏิบัติการทดลอง การเล่นเกม เป็นต้น กิจกรรมดังกล่าวจะทำให้เด็กรู้จักการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม รู้จักปรับเปลี่ยนวิธีการเล่นที่หลากหลายและสามารถคิดริเริ่มสิ่งใหม่ได้ Sharpley & Pearce (2007) กล่าวว่า ความสามารถในการควบคุมความคิดและการกระทำเพื่อตอบสนองอย่างยืดหยุ่นต่อสิ่งแวดล้อม เป็นความสามารถในทุกด้านที่ทำให้บุคคลสามารถวิเคราะห์ถึงสิ่งที่ต้องการ รู้วิธีการที่ทำให้ได้สิ่งนั้นมาและความสามารถในการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและมักใช้เวลานาน ทักษะนี้มีความแตกต่างจากหน้าที่ของสมองส่วนอื่นๆ สมองส่วนหน้ามีบทบาทสำคัญ ต่อทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) นี้ในการสร้างการเชื่อมโยงใหม่ๆ การวางแผน การตัดสินใจการยับยั้งชั่งใจ และกระบวนการทางด้านจิตใจ สิ่งนี้ได้รับการยอมรับว่ามีบทบาทต่อพฤติกรรมที่ซับซ้อนทางสังคมเช่นความเข้าใจวิธีการที่บุคคลอื่นมองเราการมีไหวพริบหรือการไม่จริงใจ ดังนั้น การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) สำหรับเด็กปฐมวัย : กลุ่มทักษะพื้นฐาน การยืดหยุ่นความคิด (Shifting / Cognitive Flexibility) พบว่า เด็กปฐมวัยรู้จักการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม รู้จักปรับเปลี่ยนวิธีการเล่นที่หลากหลาย และสามารถคิดริเริ่มสิ่งใหม่ได้ดีขึ้นหลังการทดลอง

กลุ่มทักษะกำกับตัวเอง

4. การจดจ่อใส่ใจ Focus / Attention ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ โดยเลือกเนื้อหาจากเรื่องใกล้ตัวเด็กหรือเรื่องที่เด็กกำลังให้ความสนใจ ซึ่งจะทำให้เด็กมีสมาธิในการฟังเรื่องต่างๆจนจบเรื่อง ความสนใจในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และมุ่งมั่นจดจ่อกับการเรียนรู้มากขึ้น โดยครูจะเป็นผู้กระตุ้นและส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และเรื่องที่เด็กสนใจอาจจะเป็นเรื่องที่สืบเนื่องมาจากการประดิษฐ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นของเล่นหรือของตนเอง เช่น การสานตะกร้าต่างๆ การประดิษฐ์งานปั้นไม้ไผ่ และการประดิษฐ์กลาเดินนวดเท้า เพื่อให้เด็กมีความสุขและได้รับความสนุกสนานจากการเล่น เห็นคุณค่าของสิ่งของมากขึ้น มีความรัก ความหวงแหนและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น มรดกทางปัญญา มรดกทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่ได้สั่งสม สืบทอดมาช้านานซึ่งเป็นการเชื่อมโยงความรู้ระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความรู้สมัยใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) จากการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์นั้น

อุไรวรรณ คุ่มวงศ์ (2551) กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ คือ การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน โดยจะคำนึงถึง สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว สิ่งที่เป็นรูปธรรม เปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง จนเด็กเกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน การสนับสนุนจากครูในห้องเรียน การเรียนรู้แบบลงมือกระทำต้องสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก สังเกตและค้นหาความตั้งใจและความสนใจของเด็ก ผู้ใหญ่ควรรับฟังเด็กส่งเสริมให้เด็กคิดและทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง พัชรี ผลโยธิน (2543) สอดคล้องกับ สุภาวดี หาญเมธี (2558) การใส่ใจจดจ่อ คือ ทักษะความสามารถในการรักษาความตื่นตัว รักษาความสนใจให้อยู่ในทิศทางที่ควร เพื่อให้ตนเองบรรลุสิ่งที่ต้องการจนสำเร็จด้วยความจดจ่อ มีสติรู้ตัวต่อเนื่องในระยะเวลาที่เหมาะสม ตามสมควรของวัยและความยากง่ายของภารกิจนั้นๆ การใส่ใจจดจ่อ (Attention) เป็นอีกคุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้หรือทำงานใดๆ เด็กบางคนแม้จะมีระดับสติปัญญาที่ฉลาดรอบรู้ แต่เมื่อขาดการใส่ใจจดจ่อเมื่อมีสิ่งใดไม่ว่าสิ่งเร้าภายนอกหรือจากสิ่งเร้าภายในตนเองก็จะทำให้ขาดสมาธิ ไม่สามารถจดจ่อทำงานต่อไปได้ ส่งผลให้ทำงานต่างๆ ไม่สำเร็จ Dawson and Guare (2014) หลักการพัฒนาคิดเชิงบริหารของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้เจริญเติบโตและพัฒนาภายใต้สภาพแวดล้อมและบุคลิกลักษณะของตนเองสร้างงานที่เหมาะสมกับความสามารถของเด็กเพื่อให้เด็กได้ใช้ความพยายามอย่างมากเพื่อเพิ่มพูนความรู้สนับสนุนที่เพียงพอเพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จโดยครูมีบทบาทในการสนับสนุนและดูแลอย่างต่อเนื่องจนกว่าเด็กจะเกิดความชำนาญและประสบความสำเร็จ จริงใจ ดังนั้น การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) สำหรับเด็กปฐมวัย : กลุ่มทักษะกำกับตัวเอง การใส่ใจจดจ่อ (Attention) พบว่า เด็กปฐมวัยมีสมาธิ รักษาความสนใจให้อยู่ในทิศทางที่ควรเพื่อให้ตนเองบรรลุสิ่งที่ต้องการจนสำเร็จด้วยความจดจ่อ มีสติรู้ตัวต่อเนื่องในระยะเวลาที่เหมาะสม ตามสมควรของวัยและความยากง่ายของภารกิจนั้นๆ ได้ดีขึ้นหลังการทดลอง

5) การควบคุมอารมณ์ Emotional Control ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยให้เด็กใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้ โดยเริ่มจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและค่อยๆ ก้าวไปสู่สิ่งที่ไกลตัว เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กปรับขยายโครงสร้างทางสติปัญญากิจกรรมต่างๆ เป็นรูปธรรม มีโอกาสทำซ้ำๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นกลุ่ม รู้จักการแบ่งปัน รู้จักฟังผู้อื่น ไม่ยึดตนเอง รอคอย มีพฤติกรรมความร่วมมือ ให้เด็กมีความอดทนและควบคุมอารมณ์ของตัวเองได้ รู้จักการให้อภัยและสามารถเล่นร่วมกับเพื่อนได้อย่างมีความสุข รู้จักการแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งกิจกรรมมีหลายรูปแบบเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์เดิมและความสนใจของเด็ก เพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด (พัฒนา ชัชพงศ์, 2550) สอดคล้องกับ สุภาวดี หาญเมธี (2558) การควบคุมอารมณ์ คือ ทักษะความสามารถในการจัดการกับอารมณ์ของตนเอง ตระหนักรู้ว่าตนเองกำลังอยู่ในภาวะอารมณ์ความรู้สึกอย่างไร สามารถปรับสภาพอารมณ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และควบคุมการแสดงออกทั้งทางอารมณ์และพฤติกรรมได้เหมาะสม เด็กที่ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ อาจกลายเป็นคนที่โกรธเกรี้ยวฉุนเฉียวง่าย ขี้หงุดหงิด ขี้รำคาญเกินเหตุ ระเบิดอารมณ์ง่าย เรื่องเล็กสามารถทำให้เป็นเรื่องใหญ่ได้และอาจจะกลายเป็นคนขี้กังวล อารมณ์แปรปรวน และซึมเศร้าได้ง่าย Anderson (2002) กล่าวว่า เป็นกระบวนการคิดของสมองขั้นสูงที่ช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์ในอดีตกับสิ่งที่กำลังทำอยู่ในปัจจุบัน เพื่อช่วยให้บุคคลสามารถควบคุมความคิดอารมณ์ การตัดสินใจ

รวมทั้งการกระทำต่างๆ ของตน ส่งผลให้บุคคลมีความมุ่งมั่นในการทำงานจนสามารถทำงานสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้น การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) สำหรับเด็กปฐมวัย : กลุ่มทักษะกำกับตัวเอง การควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) พบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการจัดการกับอารมณ์ของตนเอง ตระหนักรู้ว่าตนเองกำลังอยู่ในภาวะอารมณ์ความรู้สึกอย่างไร สามารถปรับสภาพอารมณ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และควบคุมการแสดงออกทั้งทางอารมณ์และพฤติกรรมได้เหมาะสมได้ดีขึ้นหลังการทดลอง

6) การติดตามประเมินตนเอง Self - Monitoring ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมที่เป็นการมอบพาเด็กออกไปพบเจอกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องจากคนในชุมชน ได้สำรวจสิ่งต่างๆ แล้วร่วมกันบันทึกสิ่งที่เจอมา และนำมาร่วมวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นร่วมกัน พร้อมทั้งประดิษฐ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุท้องถิ่น จากกิจกรรมเด็กได้เห็นวิถีชีวิตของภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นบุคคลเป็นตัวอย่างที่ดีในการครองตนที่อยู่อย่างสมถะ เรียบง่าย และพอเพียง เด็กได้รับมิตรชอบหน้าที่และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน วิเคราะห์และเปรียบเทียบผลงานของตัวเองกับเพื่อน เรียนรู้และเข้าใจจุดบกพร่องของตัวเองและรู้จักการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เด็กรู้จักจุดบกพร่องของตัวเองและรู้จักการปรับปรุงแก้ไข มีความรับผิดชอบกับงานของตนเอง และสามารถแสดงความคิดเห็นกับงานของตนได้ สุภาวดี ชาญเมธี (2558) กล่าวว่า การติดตามประเมินตนเอง คือ ทักษะในการตรวจสอบความรู้สึกความคิด หรือการกระทำของตนเองทั้งในระหว่างการทำงานหรือหลังจากทำงานแล้วเสร็จ เพื่อให้มั่นใจว่าจะนำไปสู่ผลดีต่อเป้าหมายที่วางไว้ หากเกิดความบกพร่องผิดพลาดก็จะนำไปสู่การแก้ไขได้ทันการณ์และเป็นการทำให้รู้จักตนเองทั้งในด้านความต้องการ จุดแข็งและจุดอ่อนได้ชัดเจนขึ้นรวมถึงการตรวจสอบความคิด ความรู้สึกหรือตัวตนของตนเอง กำกับติดตามปฏิกิริยาของตนเอง และดูผลจากพฤติกรรมของตนเองที่กระทบต่อผู้อื่น การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้เห็นแบบอย่างที่ดี ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องจากคนในชุมชนทั้งในด้านความมุ่งมั่น อดทน และขยันหมั่นเพียรในการศึกษาทดลองเรื่องที่น่าสนใจ การเป็นบุคคลที่เสียสละช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน รวมทั้งเป็นตัวอย่างที่ดีในการครองตนที่มีคุณธรรมและศีลธรรมอยู่อย่างสมถะ เรียบง่าย และพอเพียง นอกจากนี้องค์ความรู้และแนวคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่นยังสอนในเรื่องการดำเนินชีวิตที่กลมกลืนไปกับธรรมชาติ ไม่เบียดเบียนธรรมชาติ การนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิตอย่างเหมาะสม ทำให้รู้จักการพึ่งพากันช่วยเหลือซึ่งกันเห็นอกเห็นใจกันและการให้อภัยกัน สอนให้คนในชุมชนรู้สึกว่ามีสมาธิในชุมชนทุกคนเป็นญาติกัน เป็นพี่น้องกัน การให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นยังช่วยให้มีการสืบสานความงามและความแยบยลของภูมิปัญญาปรีชาญาณที่ได้มีผู้สร้างสรรค์และสั่งสมไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) ดังนั้น การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) สำหรับเด็กปฐมวัย : กลุ่มทักษะกำกับตัวเอง การควบคุมอารมณ์ Emotional Control พบว่า เด็กปฐมวัยรู้จักจุดแข็งและจุดอ่อนได้ชัดเจนขึ้นรวมถึงการตรวจสอบความคิด ความรู้สึกหรือตัวตนของตนเอง กำกับติดตามปฏิกิริยาของตนเอง และดูผลจากพฤติกรรมของตนเองที่กระทบต่อผู้อื่นได้ดีขึ้นหลังการทดลอง

กลุ่มทักษะปฏิบัติ

7) การริเริ่มและลงมือทำ initiating ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ยืดเด็กเป็นศูนย์กลาง ครูจะเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมแต่จะเป็นผู้ควบคุมกิจกรรม อำนวยความสะดวกแก่เด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมเต็มที่ค้นคว้ากระทำด้วยตนเอง ในการลงมือทำ โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะและสนับสนุน คอยช่วยเหลือในขณะที่เด็กทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย กิจกรรมที่จัดจะต้องสอดคล้องกับการพัฒนาการทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาและเป็นประสบการณ์ตรงจากการได้เล่น ลงมือปฏิบัติจริงและมีการกระทำร่วมกับบุคคลอื่นโดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน เพื่อให้เด็กมีความกล้าคิด กล้าพูด และลงมือทำ มีความคิดสร้างสรรค์และมีความกล้าแสดงออก และมีความพยายามทำงานให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด วราภรณ์ รั้ววิจัย (2547) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ควรจะผสมผสานหรือบูรณาการเรื่องที่ต้องการให้เด็กเรียนรู้กับประสบการณ์ของเด็ก สภาพแวดล้อม สภาพท้องถิ่น สภาพธรรมชาติ ฯลฯ ร่วมกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรืออยู่ในความสนใจของเด็ก การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่ถูกต้อง เหมาะสมก็คือ เด็กและครูจะเป็นผู้ทำกิจกรรมร่วมกัน โดยการสัมผัสสำรวจ แยกแยะ เปรียบเทียบ ทดลอง สังเกต ได้ใช้หรือปฏิบัติจริงไม่ใช่อยู่ที่การนำเนื้อหาหรือแนวคิดไปท่องจำ และควรฝึกให้เด็กกล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าพูด และลงมือทำ มีความคิดสร้างสรรค์ และรับผิดชอบงานของตัวเองทำงานให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด สอดคล้องกับ สุภาวดี หาญเมธี (2558) กล่าวว่า การริเริ่มและลงมือทำ คือทักษะความสามารถในการคิดค้นไตร่ตรองแล้วตัดสินใจว่าจะต้องทำสิ่งนั้นๆ และนำสิ่งที่คิดมาสู่การลงมือปฏิบัติให้เกิดผล บุคคลที่กล้าริเริ่มนั้นจำเป็นต้องมีความกล้าหาญ กล้าตัดสินใจ กล้าลองผิดลองถูก ทักษะนี้เป็นพื้นฐานของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และนำไปสู่การพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น ดังนั้น การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) สำหรับเด็กปฐมวัย : กลุ่มทักษะปฏิบัติ การริเริ่มและลงมือทำ (initiating) พบว่า เด็กปฐมวัยรู้จักคิดค้นไตร่ตรองแล้วตัดสินใจว่าจะต้องทำสิ่งนั้นๆ และนำสิ่งที่คิดมาสู่การลงมือปฏิบัติให้เกิดผล กล้าริเริ่มนั้นจำเป็นต้องมีความกล้าหาญ กล้าตัดสินใจ กล้าลองผิดลองถูก ตลอดจนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ดีขึ้นหลังการทดลอง

8) การวางแผนจัดระบบดำเนินการ planning & organizing ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในรูปแบบให้เด็กรู้จักการวางแผนและการแก้ไขปัญหา มีภาวะในการเป็นผู้นำ และรู้จักการจัดลำดับความสำคัญ กิจกรรมที่จัดควรให้สอดคล้องกับประสบการณ์เดิมของเด็ก ซึ่งเด็กจะเป็นผู้จำลองประสบการณ์นั้นตามจินตนาการของตนเอง ให้เด็กมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมและวางแผนการทำงานด้วย แนวความคิดของดิวอี้ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดรูปแบบของการจัดกิจกรรมแก่เด็กปฐมวัย มีการจัดกิจกรรมในรูปแบบของกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมการวางแผนและแก้ปัญหา จัดเรียงความสำคัญของงานและการปฏิบัติทดลอง เพื่อในบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งเป็นการปูพื้นฐานในการที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อุบล เรียงสุวรรณ (2541) กล่าวว่า การวางแผนและการดำเนินงาน คือ กระบวนการในการปฏิบัติที่เริ่มตั้งแต่การวางแผนที่จะต้องนำส่วนประกอบสำคัญต่างๆ มาเชื่อมต่อกันเช่น การตั้งเป้าหมาย การเห็นภาพรวมทั้งหมดของงาน การกำหนดกิจกรรม เป็นการนำความคาดหวังที่มีต่อเหตุการณ์ในอนาคตมาทำให้เป็นรูปธรรม วางเป้าหมายและจัดวางขั้นตอนไว้ล่วงหน้า มีการจินตนาการหรือคาดการณ์ในสถานการณ์ต่างๆ เอาไว้ล่วงหน้าแล้วจัดทำเป็นแนวทางเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายต่อไป จากนั้นจึงเข้าไปสู่กระบวนการดำเนินการ จัดการจนลุล่วง ได้แก่ การแตกเป้าหมายให้เป็นขั้นตอน

มีการจัดกระบวนการระบบกลไกและการดำเนินการตามแผน ตั้งแต่จุดเริ่มต้นไปจนถึงจุดหมายปลายทาง รวมถึงการบริหารพื้นที่วัสดุและการบริหารจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพและยืดหยุ่นเพื่อให้งานสำเร็จ ดังนั้น การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) สำหรับเด็กปฐมวัย : กลุ่มทักษะปฏิบัติ การวางแผนจัดระบบดำเนินการ (planning & organizing) พบว่า เด็กปฐมวัยรู้จักจัดเรียงความสำคัญของงาน และการปฏิบัติการทำงาน เพื่อในบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ดีขึ้นหลังการทดลอง

9) การมุ่งเป้าหมาย Goal - Directed Persistence ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในรูปแบบที่เน้นประสบการณ์ตรง อาจจะเป็นการมอบหมายภาระกิจในชีวิตประจำวัน เช่น การมอบหมายงานบ้าน หรือหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อฝึกให้เด็กตั้งเป้าหมาย ตรงต่อเวลา และตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ Dowson and Guare (2016) เสนอหลักการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) ของเด็กโดยสอนให้เด็กจะเรียนรู้ได้เองจากการสังเกตหรือซึมซับ เด็กแต่ละคนมีทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) ที่แตกต่างกัน เด็กบางคนสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จได้ด้วยตนเอง แต่เด็กบางคนอาจจะทำไม่ได้หรือดัดจริตอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างการทำงาน จึงทำให้ไม่สามารถทำงานได้จนสำเร็จหรืออาจกล่าวได้ว่า งานนั้นมีระดับทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) ที่สูงกว่าทักษะที่เด็กมีอยู่ ดังนั้นครูต้องช่วยสอนเด็กอย่างเป็นขั้นตอน โดยระบุพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ระบุเป้าหมายของพฤติกรรมที่ต้องการให้เด็กทำได้และพัฒนาขั้นตอนที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ แล้วดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าว ในระยะเริ่มต้นครูอาจคอยช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิดก่อนแล้วค่อยๆ ลดความช่วยเหลือลง สุภาวดี หาญเมธี (2558) กล่าวว่า ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (Executive Functions) และการมีวินัยในตนเอง (self-regulation) คือความสามารถในการยึดมั่นและทำงานเก็บข้อมูลมีความคิดที่แน่วแน่ไม่วกแวก สอดคล้องกับ Seana Moran & Howard Gardner กล่าวว่า Executive Functions ทำหน้าที่กำกับพฤติกรรมที่มุ่งสู่เป้าหมายของบุคคลชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่พึงกระทำให้เหมาะสมกับบริบท โดยคำนึงถึงความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมา สถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นตามมาความคาดหวังในอนาคต คุณค่าและจุดมุ่งหมายในชีวิต Executive Functions : EF จะช่วยให้บุคคลมีสำนึกของการเตรียมพร้อมสำนึกของภาระหน้าที่ มีการยืดหยุ่น และมีการร่วมมือ Barkley (2011) กล่าวว่า การกระทำที่บุคคลเป็นผู้กำหนดทิศทางเองโดยกำหนดเป้าหมาย (Goal) เลือกกระทำ (Select) ลงมือกระทำ (Enact) และดำรง (Sustain) การกระทำนั้น ช้าลงช่วงเวลาหนึ่งๆ เพื่อไปให้บรรลุถึงเป้าหมาย โดยคำนึงถึงความเกี่ยวข้องกับคนอื่น ๆ รวมทั้งคำนึงถึงกระบวนการวิธีการของสังคมและวัฒนธรรมเพื่อนำไปสู่ประโยชน์สูงสุดในระยะยาวที่บุคคลนั้นวางไว้ ดังนั้น การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สื่อสร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) สำหรับเด็กปฐมวัย : กลุ่มทักษะปฏิบัติ การมุ่งเป้าหมาย (Goal - Directed Persistence) พบว่า เด็กปฐมวัยรู้จักวางแผนเพื่อบรรลุเป้าหมาย และจดจำข้อมูลนี้ไว้ในใจตลอดเวลาที่ทำงานตามแผนนั้น จนกว่าจะบรรลุถึง รวมถึงความใส่ใจในเรื่องราว มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง และติดตามความก้าวหน้าของเป้าหมายอย่างต่อเนื่องได้ดีขึ้นหลังการทดลอง

ข้อเสนอแนะในการนำการวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัยพบว่าการใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์สร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้แสดงความคิดเห็นในด้านต่างๆ ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยได้แสดงความคิดเห็นในหลากหลายมุม เพื่อพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กต่อไปของเด็กปฐมวัยต่อไป

2. ครูผู้สอนและบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถนำกิจกรรมเสริมประสบการณ์สร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ด้านการสื่อสาร การรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักการเป็นผู้นำผู้ตามได้อีกด้วย

3. ครูสามารถนำกิจกรรมเสริมประสบการณ์สร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่นไปปรับใช้กับเทคนิคหรือวิธีการสอนของตนเองเพื่อพัฒนาให้เด็กมีการคิดเชิงบริหารได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการกิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้วยวิธีการหลากหลายเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร กลุ่มทักษะกำกับตัวเอง ด้านการจดจ่อใส่ใจ Focus / Attention ของเด็กปฐมวัย

2. ควรศึกษาการใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์สร้างสรรค์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย กล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น

3. ครูผู้สอนควรตั้งเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมกับวัยและมีความชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

คมกริช ชาญณรงค์, และบุญสม ยอดมาลี. (2560). การใช้สาระด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในสถานศึกษา สภาพปัญหาและการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 11(3), 59-77.

ดุขฎิ อนุการ, และอรปรียา ญาณะชัย. (2561). *การเสริมสร้างพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยควรเลือกใช้หลักการใด: “การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน” หรือ “การคิดเชิงบริหาร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศิลปการมหาวิทยาลัย.

ปรีญานันท์ พร้อมสุขกุล. (2561). ดนตรีกับทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ. *Veridian E-Journal Silpakorn University*. 11 (2), 1175-1792.

- พัชรี ผลโยธิน และคณะ. (2543). การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทยตามแนวคิดไฮสโคป. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- พัฒนา ชัชพงศ์. (2550). จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. (ฉบับที่ 85). กรุงเทพฯ: นิตยสารคิด แอน สคูล.
- วารภรณ์ รักวิจัย. (2547). การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน.
- วันทนีย์ เหมาะผลดงกุล. (2535). พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กก่อนประถมศึกษาที่ครุมีการใช้คำถามในระหว่าง การทำกิจกรรมและหลังการทำกิจกรรมในวงกลม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษ ปฐมวัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศักดิ์ชัย ใจซื่อตรง. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ศิลปะที่ส่งเสริมทักษะการจัดการสมอง (EF) สำหรับเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษปฐมวัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2558). EF ภูมิคุ้มกันชีวิตและป้องกันยาเสพติด คู่มือ สำหรับครูอนุบาล. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). การวิจัยและพัฒนานโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2563). แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563-2565). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2553). การศึกษาศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์, และธิดา พิทักษ์สินสุข. (2543). การเรียนรู้ตามเด็กปฐมวัยไทยแนวเรกจิโอเอมิเลีย. กรุงเทพฯ: พริกหวาน
- สุภาวดี หาญเมธี. (2558). EF ภูมิคุ้มกันชีวิตและป้องกันยาเสพติด คู่มือสำหรับครูอนุบาล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์รัก ลูกบ๊วส์ บริษัท รักลูก กรุ๊ป.
- อุบล เรียงสุวรรณ. (2541). สาระการศึกษาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุไรวรรณ คุ่มวงศ์. (2551). จิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมตามโครงการพระราชดำริ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษปฐมวัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- Anderson P. (2002). Assessment and development of executive function (EF) during childhood. *child neuropsychology*. 8(2), 71-82.
- Barkley, R.A. (2011). *The Barkley Deficits in Executive Functioning Scale*. New York: Guilford Press.
- Dawson, P., & Guare, R. (2014). *In Handbook of Executive Functioning. Interventions to promote executive development in children and adolescents*. New York: Springer.
- Diamond, A. (2013). Executive functions. *Annual Review of Psychology*. 12(7), 135-168.
- Dawson, P., & Guare, R. (2016). *The smart but scattered guide to success: How to use your brain's executive skills to keep up, stay calm, and get organized at work and at home*. Guilford Press.
- Ministry of Education. (2016). *2014/2015 Thailand's Education Conditions Report: How can Thailand's education reform being up to date in the 21st century?*. Thai: Pimdee Printing Company Limited.
- Preda Ulita, A. (2016). Improving children's executive functions by learning to play a musical instrument. *Bulletin of the Transilvania University of Brasov Series*. 9(58), 85-90.
- Sharpley, R., & Pearce, T. (2007). Tourism, marketing and sustainable development in the English National Parks: The role of national park authorities. *Journal of Sustainable Tourism*. 15(5), 557-573.

